ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ
(фахова профілізація «Музикознавство»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Музичне мистецтво
Курс		1
Семестр		1
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		90 годин / 3 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я по батькові**	Соляник Алла Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	Доктор педагогічних наук, професор
	Посада	Професор кафедри мистецької освіти та гуманітарних дисциплін
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/social-sciences/Solianyk.pdf alla.solianyk@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я по батькові**	Коновалова Ірина Юріївна
	Науковий ступінь, вчене/ почесне звання	Доктор мистецтвознавства, професор
	Посада	Завідувач кафедри теорії музики
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-music/Konovalova.pdf iryna.konovalova@num.kh.ua
Анотація		Вивчення дисципліни «Теорія та методика вищої освіти» сприяє формуванню у здобувачів системи загальних і фахових компетентностей, необхідних для реалізації ефективних методик навчання, виховання та розвитку в професійній діяльності; оволодіння освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації й демократизації вищої освіти з

	метою всебічного розвитку особистості викладача і здобувача; набуттю здатності до професійного провадження викладацької, методичної та музично-просвітницької діяльності, орієнтуванню в законодавчих і науково-методичних джерелах, розроблення навчально-методичного забезпечення фахових дисциплін та усвідомлення важливості творчого підходу у педагогічній практиці.
Мета дисципліни	Підготовка компетентного й конкурентоспроможного фахівця в галузі мистецької освіти, здатного здійснювати ефективну педагогічну діяльність у вищій школі на основі опанування педагогічної майстерності, інноваційних технологій та методик викладання фахових дисциплін, усталених у системі музикології.
Програмні результати навчання	**РН1.** Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. **РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій. **РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. **РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
Загальні компетентності	**ЗК2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії. **ЗК9.** Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	**СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. **СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. **СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. **СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
Професійні компетентності	**А1.** Здатність планувати і проводити навчальні заняття. **А2.** Здатність консультувати здобувачів ЗО. **А3.** Здатність здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти. **Б2**. Здатність оцінювати результати навчання. **Б3.** Здатність надавати зворотній зв’язок здобувачам ВО за результатами оцінювання. **В2.** Здатність розробляти та вдосконалювати навчально-методичні матеріали.

Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Сучасна система мистецької освіти України. Тема 2. Особливості планування та організації освітнього процесу у вищий школі. Тема 3. Дидактика як наука про технології навчання. Тема 4. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. Тема 5. Нормативна база мистецької освіти України. Тема 6. Навчально-методична база вищої школи. Тема 7. Традиції та новації вищої музикологічної освіти в Україні. Тема 8. Комплекс фахових дисциплін музично-історичного і музично-теоретичного циклів у структурі вищої мистецької освіти: особливості розподілу та міжпредметних зв'язків. Тема 9. Методологічні засади і методико-педагогічні принципи викладання комплексу музикознавчих дисциплін у закладах вищої освіти мистецького спрямування. Тема 10. Форми організації і проведення навчальних занять з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін в освітньому процесі вищої школи. Тема 11. Специфіка планування і методи викладання музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін у системі вищої мистецької освіти. Тема 12. Фахові компетентності та основи педагогічної майстерності викладача музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін у вищій школі. Тема 13. Інноваційні методи та сучасні освітні технології у практиці викладання музикознавчих дисциплін. Тема 14. Засоби дистанційного навчання в педагогічній діяльності викладача музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін в системі вищої освіти.
Види занять	Лекційні, практичні, семінарські, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання ессе); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. **Поточний контроль (max 60 балів):** оцінюється діяльність здобувача освіти під час аудиторної роботи, якість виконання завдань самостійної роботи, усне опитування. **Семестровий контроль (max 40 балів):** екзамен, який складається з усних відповідей на питання білету. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за

	виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1WRo63YTi76v7_3jYa4DuA_1QSHeEpNvv/edit?usp=sharing&ouid=114215380460589844632&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Бутенко, Н. (2005). Комунікативна майстерність викладача: навч. посіб. Київ : КНЕУ. Власенко І. Розвиток українських шкіл музикознавства в контексті ідей систематології (2016). Музичне мистецтво і культура. Вип. 22. Одеса: ОНМА ім. А. В. Нежданової, 249-261. Заєць, В. (2013). Авторські школи в музичній педагогіці: до визначення поняття. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Педагогіка і теорія музичного виконавства, 107, 221–231. Каплінський, В. (2015). Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД». Козлова, Г. (2014). Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Одеса. Крижановська, Т., Крусь, О. (2023). Викладання музико теоретичних дисциплін засобами дистанційного навчання. Вісник науки та освіти. № 4, 509–518. Масол, Л. (2006). Загальна мистецька освіта: теорія і практика. Київ : Промінь. Немкович О. (2006). Українське музикознавство XX століття як система наукових дисциплін: монографія. Київ: ТОВ «Видавництво „Сталь“». Ніколаєвська, Ю. (2020). Homo Interpretatus в музичному мистецтві XX – початку XXI століть: монографія. Факт.

	Олексюк, О. (2006). Музична педагогіка: навч. посіб. Київ : КНУКіМ. Ортинський, В. (2017). Педагогіка вищої школи: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки. Падалка, Г. (2008). Педагогіка мистецтва: теорія і методика мистецьких дисциплін: навч. посіб. Київ : Освіта України. Редя В. (2015). Лекторський практикум музикознавця: хрестоматія. Київ : НАКККіМ, Ростовський, О. (2011). Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. Сюта, Б. Основи парамузикознавства (2010). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. Ясіновський, Ю. (2003). Українське музикознавство за роки Незалежності: здобутки і проблеми, інформаційне забезпечення, видавничий процес. Musica Humana. Львів. The Evolution of World Music Pedagogy in the Information Society (2025) / Konovalova, I., Breslavets, H., Riabukha, N., I. Polska, Shchepakin, V., Roshchenko, O. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. Vol. 16, Spec. Iss. 1 : Neuroscience, Artificial Intelligence, and Innovation in Education, 99-116. Minenok, A., Zinkiv, I., Polska, I., Konovalova, I., Karapinka, M. (2024). Art education as a means of forming cultural identity and civic consciousness. Multidisciplinary Reviews. Brazil : Malque Publi-shing, Vol. 6, spe008, 1–6.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика вищої освіти», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 р.